

تعیین سهم تاثیر دستگاه‌های دولتی بر فرهنگ کشور

ایمان رکوعی

فرهنگ دینی مهمترین حوزه فرهنگ جامعه ما است و بعد از آن فرهنگ سیاسی، فرهنگ اقتصادی و فرهنگ اجتماعی قرار دارند. در حوزه فرهنگ دینی؛ وزارت آموزش و پرورش، سازمان صدا و سیما و حوزه علمیه قم بیشترین تاثیر را دارند. آموزش و پرورش مهمترین سازمان در حوزه فرهنگ دینی است. در خصوص فرهنگ اجتماعی مهمترین آنها سازمان صدا و سیما است. در حوزه فرهنگ سیاسی، مجلس، نیروی انتظامی، نیروی مقاومت بسیج سازمان صدا و سیما، وزارت اطلاعات، وزارت آموزش و پرورش و در حوزه فرهنگ اقتصادی، صدا و سیما، مجلس، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دانشگاهها مهمترین دستگاه‌های موثر بر فرهنگ هستند. در مجموع دستگاه‌های موثر بر فرهنگ ۱۱ مورد می‌باشند: ۱- صدا و سیما ۲- دانشگاهها ۳- وزارت آموزش و پرورش ۴- نیروی مقاومت بسیج ۵- حوزه علمیه قم ۶- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ۷- کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۸- مجلس شورای اسلامی ۹- شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۰- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ۱۱- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور. حوزه فرهنگ دینی به عنوان مهمترین حوزه فرهنگی تعیین شد. سهم تاثیر وزارت آموزش و پرورش بر حوزه فرهنگ دینی بیش از بقیه است. این امر برنامه‌ریزان و متولیان سیاست فرهنگی را مجاب خواهد نمود با همکاری وزارت آموزش و پرورش و برنامه‌ریزان درسی؛ سازوکارهایی جهت تقویت مبانی حوزه فرهنگ دینی نزد دانش‌آموزان اتخاذ نمایند و در کنار این کار با برگزاری دوره‌های توجیهی، ارتقاء منزلت و جایگاه، توسل به سیاستهای تشویقی هدفمند، بهره‌مندی از شیوه‌های نوین ارزیابی عملکرد و پرهیز از برخوردنهای مقطعی و تخریبی به تقویت عملی اعتقادات، توسعه ارزشها و رعایت ظواهر و رفتار دینی معلمان بکوشند. دومین حوزه فرهنگ حوزه اقتصادی است. سرلوحه قرار گرفتن اولویتهای معیشتی و اقتصادی از اقدامات سودمندی است که در کنار رعایت عدالت می‌تواند در توزیع ثروت و بررسی فرصت‌های اقتصادی تاثیر بسزایی داشته باشد. در این میان نقش سازمان صدا و سیما به عنوان اصلی‌ترین نهاد الگوساز و مروج معیار درستکاری از طریق پیگیری برنامه‌ها و محصولات تولیدی، مجلس شورای اسلامی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در توزیع برابر امکانات و فرصتها و کنترل فعالیتهای نقش سازمانهای موفق اجتماعی نظیر تأمین اجتماعی و وزارت بهداشت قابل انکار خواهد بود.

حوزه‌های فرهنگ را باهم مقایسه کنیم پرسشنامه‌ها را تجزیه و تحلیل کردیم و سهم تاثیر دستگاه‌های دولتی بر حوزه‌های چهارگانه فرهنگ را مشخص کردیم و از جمع اینها به سهم تاثیر دستگاه‌های دولتی بر فرهنگ کشور رسیدیم. برای هر کدام از معیارهای سه گانه که در هر حوزه وجود داشت ما سهم دستگاه‌های مختلف را مشخص نمودیم. در حوزه فرهنگ دینی وزارت آموزش و پرورش، سازمان صدا و سیما، حوزه علمیه قم، دانشگاهها، نیروی مقاومت بسیج و در حوزه فرهنگ اجتماعی تاثیر سازمان صدا و سیما، وزارت آموزش و پرورش دانشگاهها بررسی شد. در حوزه فرهنگ سیاسی نیروی مقاومت بسیج، سازمان صدا و سیما، وزارت اطلاعات به مأموریت سازمانی بیشتر نزدیک می‌شوند. درخصوص احساس امنیت، نیروی انتظامی، وزارت اطلاعات و شورای امنیت ملی و در مورد احساس عدالت مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، قوه قضائیه از تاثیرگذاری بیشتری برخوردار بودند. درخصوص فرهنگ اقتصادی تاثیر سازمان صدا و سیما، مجلس شورای اسلامی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و وزارت امور اقتصادی بررسی شد. و در نهایت از حاصل آنها که در ۴ حوزه بودند سهم تاثیر دستگاه‌های دولتی را بر کل جامعه در نظر گرفتیم. سازمان صدا و سیما، دانشگاهها و وزارت آموزش و پرورش مهمترین دستگاه‌ها موثر بر فرهنگ کشور هستند.

ایمان رکوعی

دارای مدرک

کارشناسی ارشد

مهندسی صنایع

از دانشگاه امام حسین (ع) و

صاحب سه مقاله در حوزه مهندسی

صنایع و مدیریت فرهنگی می‌باشند.

مقاله

در این مقاله پنج سرفصل کلی به شرح ذیل داریم:

- ۱- کلیات ۲- مبانی نظری ۳- روش تحقیق ۴- تجزیه و تحلیل اطلاعات ۵- نتیجه‌گیری و پیشنهاد. در بحث کلیات دو مفروضه اصلی داریم: ۱- بخشی از فرهنگ کشور تحت تاثیر دستگاه‌های دولتی و عملکرد آنها می‌باشد؛ یعنی اگر ما یک کره‌ای در نظر بگیریم که در فرهنگ عمومی جامعه است بخشی تحت تاثیر عملکرد دستگاه‌های دولتی است. ۲- ما از مدل‌های جبرانی تصمیم‌گیرهای چندشاخصه اجازه داریم برای وزن دهی سهم تاثیر دستگاه‌های دولتی بر فرهنگ عمومی کشور استفاده کنیم. ما چهارحوزه برای فرهنگ در نظر گرفتیم و اهمیت و سهم هر کدام را هم بدست آوردیم. در مبانی نظری: سه بعد جامعه، دولت و فرهنگ با هدف توسعه مدل مفهومی و بعد مدل سلسله مراتبی بررسی شده است و دستگاه‌های دولتی مورد بررسی را محدود به قوه مجریه نکرده ایم. مطابق اطلاعاتی که از سایت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی وقت گرفتیم؛ بیش از ۵ درصد از هزینه دستگاهها از بودجه عمومی کشور تهیه می‌شود. براساس مبانی نظری مدل مفهومی؛

فرهنگ را به چهار قسم: ۱- فرهنگ اقتصادی ۲- فرهنگ دینی ۳- فرهنگ سیاسی ۴- فرهنگ اجتماعی تقسیم نمودیم. بر این اساس ما مدل سلسله مراتبی را بر اساس سطوح مختلف فرهنگ در چهار حوزه در نظر گرفتیم و برای هر کدام از حوزه‌ها شاخص در نظر

گرفتیم. در فرهنگ دینی؛ اعتقادات و باورها، ارزشها و نگرشها؛ در فرهنگ سیاسی؛ احساس آزادی، امنیت، عدالت؛ در فرهنگ اقتصادی؛ سلامت و رفاه، کار و تلاش، درستکاری و قناعت و در فرهنگ اجتماعی؛ ارزشهای اجتماعی، رفتار اجتماعی و هویت جمعی را بررسی کرده ایم و در نهایت گزینه‌ها و دستگاه‌های دولتی را بررسی نموده ایم. در روش تحقیق متناظر با مباحثی که مطرح می‌شود، جامعه و نمونه آماری، روش‌ها و ابزارها و مقیاسهای به کار گرفته شده را معرفی کرده ایم و بر این اساس به تجزیه و تحلیل اطلاعات ۱۱۱ دستگاه پرداخته ایم که البته همه هموزن نبودند. دستگاههایی مثل صدا و سیما و... نمی‌توانستند قابل مقایسه با دستگاه‌های دیگر باشند. فهرست اولیه را کم کردیم. بخشی توسط تحقیق و بخشی توسط نمونه آماری غربال شد. برای اینکه اوزان

